

CROATIAN ABSTRACTS KROATISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

APSTRAKTI

BEÁTA DÁVID (str. 3)

Analiza mreže odnosa: Primijenjena metoda za učinkovitu suradnju organizacija za zaštitu djece: Katedra za socijalni rad Bogoslovne visoke škole Nadbiskupije u Veszprému 2009. godine svršila je ispitivanje u svezi s radom sustava za opažanje i signaliziranje ugrožene djece. Istraživanje se sastojalo od dva dijela: s odabranim sudionicima sustava signaliziranja napravljeni su strukturirani intervjui (N = 58). Za dopunu kvalitativnog pristupa u krugu ispitanika je obavljeno i takozvano potpuno ispitivanje mreže odnosa. Kroz vizuru sudionika sustava signaliziranja nastojali smo imenovati i opisati jačine i slabosti djelovanja. Sakupili smo i prijedloge naznačene u intervjuima, koji mogu biti glavni potpornji za daljnju suradnju. Studija završava na neuobičajen način, jer dajemo izvješće i o rezultatima razdoblja proteklog od istraživanja. Pri dovršenju studije pored iznošenja rezultata istraživanja vođeni smo ciljem da privučemo pozornost socijalnih stručnjaka na to da pristup mreže odnosa kao istraživačka metoda kakve nove mogućnosti nudi za socijalnu sferu, na koji način može istraživanje mreže odnosa pomagati praktični rad.

Ključne riječi: istraživanje mreže odnosa, organizacijske mreže odnosa, sustav opažanja i signaliziranja za zaštitu djece, učinkovitost, primijenjeno istraživanje

BETTINA F. PIKÓ, LÁSZLÓ BRASSAI & KEVIN M. FITZPATRICK (str. 29)

Društvene nejednakosti u samovrednovanju zdravlja: Usporedba pubertetlija koji žive u Mađarskoj i u manjini u Transilvaniji (Rumunjska): Cilj našega ispitivanja je (objektivni i subjektivni) društveni položaj roditelja, kao i analiza samovrednovanog zdravlja prema dvjema istočnoeuropskim uzorcima pubertetlija, i otkrivanje spolnih razlika koji se pokazuju u pozadinskim podacima. Podaci potječu iz dva presječna ispitivanja, dijelom iz južne regije Mađarske (Szeged i okolica, N = 881, prosjek godina 16,6, raspršenost = 1,3 godine) i iz srednje Transilvanije, Rumunjske (Sfântu Gheorghe/Sepsiszentgyörgy i okolica, N = 1977, prosjek godina = 16,8, raspršenost = 1,0 godina). Pri ispitivanju uzet je u obzir i objektivni, i subjektivni društveni položaj. Samopoštovanje društvenog položaja se pokazalo prediktorom koji djeluje jako, univerzalno i stupnjevito u pogledu samovrednovanja zdravstvenog stanja pubertetlija. Najveća razlika među uzorcima bila je ta da je status nezaposlenih roditelja igrao veću ulogu u zdravstvenom stanju pubertetlija u Transilvaniji. U slučaju djevojaka uloga društveno-gospodarskih podataka bila je uočljivija. U samovrednovanju zdravlja u krugu pubertetlija pokazuju se društvene nejednakosti, ali drukčije nego u krugu odraslih.

Ključne riječi: subjektivni društveni položaj, nejednakosti u zdravlju, kultura, nezaposlenost, obiteljska struktura, samovrednovano zdravlje, pubertet, roditelji

MIKUS SOLOVEJS (str. 46)

Kanonizacija novih mučenika i vjeroispovjednika u 20. stoljeću u ruskoj pravoslavnoj crkvi: Naših dana, pred ruskom pravoslavnom crkvom stoji ozbiljno vrednovanje vlastite povijesti 20. stoljeća. Kao što je poznato, ovo je stoljeće bilo prilično tragično razdoblje za rusku pravoslavnu crkvu. Komunistički režim nije rezultirao samo masovnim fizičkim i psihičkim terorom, već je i krivotvorio povijest te stvorio nove mitove. Jedan od glavnih ciljeva komunističke vlasti bio je istrebljenje kršćanske vjere i ukidanje prakticiranja vjere. Zato je za vraćanje povijesne vjerodostojnosti od životne važnosti bio korak kojim je vrhovno vijeće Moskovske patrijaršije kanoniziralo žrtve komunističkog režima-nove mučenike i vjeroispovjednike. Svci su oduvijek služili primjerom za prakticiranje vjere. Ujedno je to dostojan podsjetnik na ciljeve ljudskog postojanja, na vrijednosti života, te na izraz najvišeg poštovanja prema pojedinoj osobi. Prvi dio članka posvećuje pažnju najkrvavijim danima povijesti ruske pravoslavne crkve, kada su boljševici došavši na vlast započeli progon pravoslavne crkve. Potlačivanje koje je između 1918. i 1941. pokrenula sovjetska vlast bilo je najnemilosrdnije, tako glavninu novih mučenika i vjeroispovjednika kanoniziranih u 20. stoljeću čine mučenici iz toga razdoblja. Poslije toga članak se bavi značajem istraživanja dokumenata koji se mogu naći u arhivima, odnosno s metodikom analize pošto se postupak kanonizacije bazira na proučavanju i analizi povijesnih činjenica, dostojnost kanonizirane osobe se podrobno mora ispitati. Drugi dio članka razlaže postupak kanonizacije kao i niz odluka koje je donio sinod ruske pravoslavne crkve u vremenskom slijedu. Materijal sadrži i odluke koje je koncil donio u svezi sa štovanjem svetaca. Konačno članak proučava zadaće koje mogu proizlaziti iz kanonizacije.

Ključne riječi: država i crkva, Sovjetski Savez/Rusija, komunizam, državni socijalizam, diktatura, povijest, retrospektiva, pravoslavna crkva, mučenici, progon, kanonizacija

MÁTÉ JOÓB (str. 60)

Hrvanje s prošlošću: Pokušaj pojedinačne i kolektivne prerade prošlosti, posebno s obzirom na veze umreženih crkvenih osoba i komunističko-socijalističke državne sigurnosti: Studija predstavlja onaj društveni kontekst u kojem je mađarska evangelistička crkva pokušala preraditi veze umreženih crkvenih osoba i tajnih službi poslije demokratskih promjena. Nadalje prikazuje osnivanje i djelovanje crkvenog odbora, koji je ustanovljen s ciljem da otkrije i analizira veze službi državne sigurnosti i pojedinih crkvenih osoba. Potom želi proučavanjem izjava tijela i osoba tražiti daljnje poglede u interesu da dobije odgovor na sljedeće pitanje: zašto je prerada prošlosti u danoj crkvenoj zajednici postala težim procesom nego što se očekivalo, i zašto općenito izražena shema pokora-priznanje grijeha-opraštanje nije postala primjenjiva za udovoljavajuće uređivanje tog pitanja.

Ključne riječi: država i crkva, Mađarska, komunizam, državni socijalizam, diktatura, povijest, retrospektiva, osjećaj krivnje, stid, opraštanje, agentsko djelovanje

JOZEF HAŠTO & HANA VOJTOVÁ (str. 81)

Posttraumatski stresni poremećaj: Biološki i socijalni pogledi, desenzitizacija očnog kretanja i strukturiranje doživljaja, kao i autogeni trening pod kontinuiranim stresom: Studija, 1. dio: Ugrađivanje dijagnostičke kategorije posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP) i u

američki, i u međunarodni dijagnostički sustav, odnosno i ustanovljenje definicije „istaknuti izvor stresa” („*excepcional stressor*”) u posljednje vrijeme vjerojatno su doprinjeli sve većoj popularnosti psihotraumatoloških istraživanja. Sa složenom prirodom problema najviše se slaže bio-psiho-socijalni model. Autori daju pregled rezultata najnovijih istraživanja. Bezbroj znanstvenih istraživanja nastoji pronaći učinkovite metode liječenja za traumatske bolesti i simptome. Učinkovitima su se pokazali i farmakološki i psihoterapijski pristupi. Prema autorima, naših dana psihoterapija igra važniju ulogu u liječenju traumatskih bolesti i simptoma.

Ključne riječi: posttraumatski stresni poremećaj, bio-psiho-socijalni model, terapija, psihoterapija

ÁGNES SZTANKOVICS (str. 102)

Prevenicijske mogućnosti noćnog stolnog tenisa: Studija se usredotočuje na jedno zanemareno područje zaštite djece. Među ponudom sredstava za socijalni rad nema sporta kao preventivnog sredstva, a znamo, sustavna tjelovježba ima značajnu ulogu u prevenciji bolesti, fizička aktivnost smanjuje agresiju, doprinosi savladavanju odgovarajućeg liječenja stresnih bolesti, uspostavljanju zdravije osobnosti, kao i za uspješnije rješavanje sukoba. Pošto mladi sve manje bave se sportom, pogoršava im se kvalitet života, njihova sposobnost za podnošenje stresa, učinak u školi, njihova socijalna sklonost, ulaskom u zajednicu nesposobni su za prilagođavanje pravilima pojedine grupe, a sve to prelazi preko sadašnjice, s utjecajem na buduće društvo. U ispitivanju su sudjelovali mladi koji odlaze u noćne stolnoteniske klubove koji djeluju u održavanju Športske udruge noćnog stolnog tenisa u Mađarskoj (u nastavku MÉSE). Posrijedi je neprofitna udruga po američkom uzoru, koja s ciljem prevencije organizira noćna stolnoteniska prvenstva. Noćni sportski program koji djeluje u državama SAD-a, a organizira se za ugroženu djecu osiromašenih obitelji, na periferiji društva, koji bez mogućnosti i motivacije lutaju ulicom, među ostalima nadomješćuje osnovne socijalizacijske nedostatke. Putem djelatnosti jačanja zajednice štiti mlade od lutanja ulicom, protuzakonitih radnji. Prema američkom uzoru, od noćnog stolnog tenisa očekivala sam slične rezultate u Mađarskoj. Istraživanje je fokusirano na kvalitet života mladeži. Pošto obiteljska pozadina u značajnoj mjeri određuje odnos pojedine mlade osobe prema sportu, zato je predmet ispitivanja bila školska sprema roditelja, njihov stav prema sportu, kao i materijalne okolnosti, odnosno kvalitativni načini provođenja slobodnog vremena koji mladima stoje na raspolaganju. Podaci su donijeli neočekivane rezultate. Prilikom ispitivanja se ispostavilo da su roditelji mladih koji posjećuju klub kvalificirani i zaljubljenici sporta, blizu jedna trećina njih i danas se bavi sportom, materijalne mogućnosti im se mogu smatrati prilično stabilnima. Glede načina provođenja slobodnog vremena blizu jedna četvrtina sudionika označila je klasične oblike razonode, kao što su izlet ili čitanje. Bavljenje sportom, kao i tulumarenje s prijateljima naznačilo je pola ispitanika. Drugim riječima, MÉSE – ako i nenamjerno, ali – ne služi ciljane slojeve mladeži, dok je stvarna „ciljana publika” i dalje ugrožena.

Ključne riječi: zdravstveni odgoj, rekreacijski sport, zaštita djece, stres, prevencija